

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

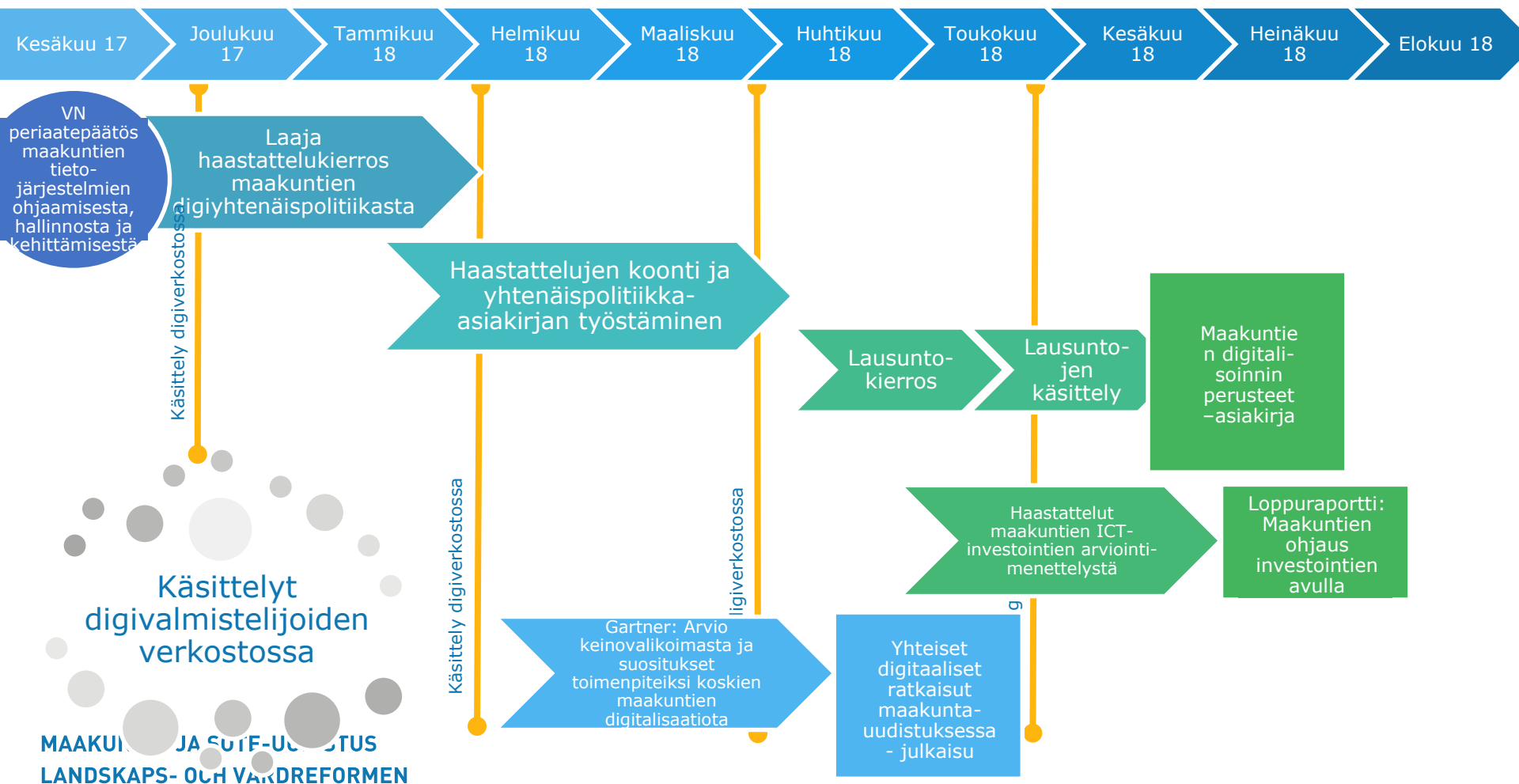
Maakuntien digiohjaus – Mitä tavoitellaan ja millä keinoin?

Valtion ja maakuntien neuvottelumenettelyssä tarvittava ICT-tilannekuva ja sen muodostaminen

Tiedolla johtaminen ja ICT, Kuntatalo
6.11.2018

Maakuntien digitalisoinnin koordinaattori
Tomi Hytönen, Valtiovarainministeriö

VN yhteinen ohjaus – valmistelun eteneminen

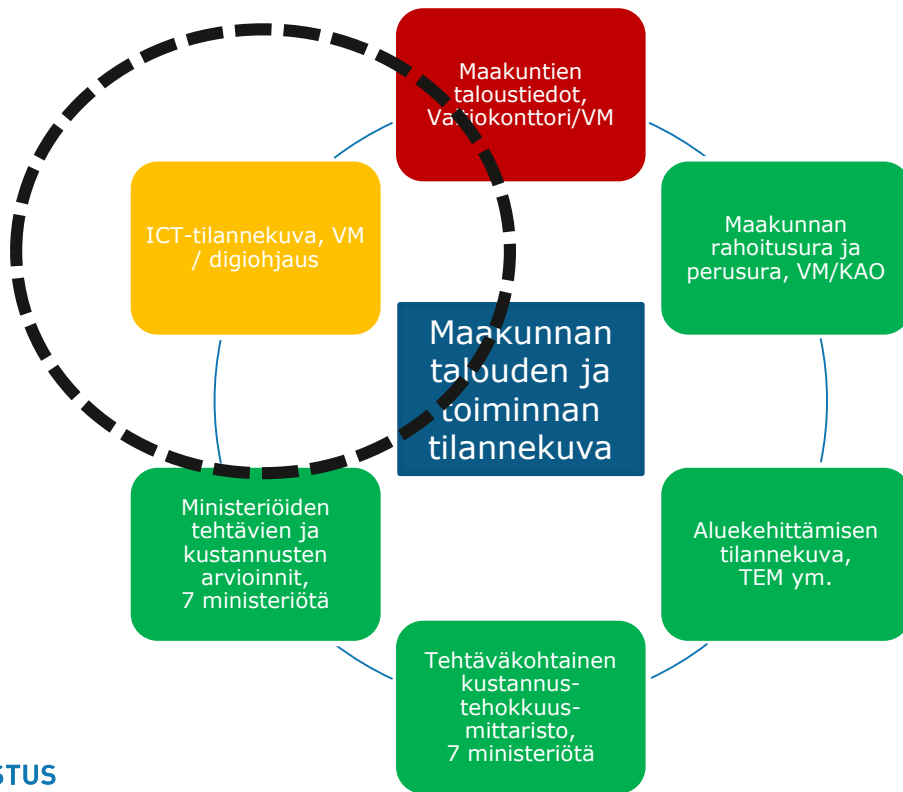
- Käynnissä VN yhteinen ohjaus valmistelutyö
 - Muistio 12/2018
 - Maakuntien tehtävät ja niiden käsittely vuorovaikutuksessa/ohjauksessa
 - Vuorovaikutus-/ohjausprosessi
 - Toiminnan ja talouden neuvottelupäivät
- Aikataulutus 11/2018 - 5/2019
 - Ohjeistus
 - Tilannekuva, laadintakirje makuille 9.11., toimitus 14.12.
 - Neuvottelupäivät 3-4/2019

Maakunnan talouden ja toiminnan tilannekuvan rakenne, aikataulu ja vastuut

Tilannekuvan valmistumisen aikataulu:

2019: Helmikuu
2020: Tammikuu
2021: Tammikuu

Tiedot käytettävissä:

2019

2020

2021

Tausta: ML 13§ Valtion ja maakunnan neuvottelu

Julkisen talouden suunnitelman tekemiseksi tapahtuvan valtioneuvoston päätöksenteon tueksi ja maakuntien taloudellista ohjausta varten on valtion ja maakunnan välinen neuvottelu, jossa:

1. arvioidaan maakunnan **kustannusten** toteutunutta ja tulevaa kehitystä;
2. arvioidaan valtion maakunnalle osoittaman **rahoituksen** ja maakunnan muun tulorahoituksen **toteutunutta ja tulevaa kehitystä**;
3. arvioidaan maakunnassa toteutettavia **kustannusten hallinnan kannalta välttämättömiä ja niitä muita toimenpiteitä**, joilla maakunnan tehtävien hoitaminen ja palvelujen saatavuus voidaan käytettävissä olevalla rahoituksella turvata;
4. tarkastellaan maakuntien **investointien vaikutuksia** maakuntien talouteen ja toimintaan;
5. käsitellään tarvittavassa laajuudessa muita maakunnan toimintaan ja talouteen liittyviä tekijöitä, kuten maakuntien tietohallinnon tilaa ja digitalisointikehitystä sekä niihin liittyviä kehittämisehdotuksia.

Neuvottelua ja ministeriöissä tapahtuvaa talouden ja toiminnan suunnittelua varten kukin maakuntien tehtävien ohjaamisesta vastaava ministeriö valmistelee **toimialansa tehtävien ja kustannusten arvioinnin**.

Maakunnan talouden ja toiminnan tilannekuvan tavoitteet

- Tilannekuva mahdollistaa tuloksellisen valtion ja maakunnan neuvottelun (ML 13§) järjestämisen, joka tukee valtioneuvoston päätöksentekoa julkisen talouden suunnitelman tekemiseksi.
- Maakunnittainen tilannekuva tarjoaa mahdollisuuden maakuntien talouden ja toiminnan arvioimiseen ja maakuntien keskinäiseen vertailuun.
- Tietopohja hyödyttää maakuntien sisäistä ohjausta sekä jatkuvaa valtakunnallista maakuntien seuranta-, vuorovaikutus- ja ohjausprosessia.
- Tilannekuvan raportointijärjestelmä tarjoaa maakuntien arviointi- ja vertailutiedon yhteen avoimeen ja visuaalisesti korkeatasoiseen näkymään, joka on niin ministeriöiden, maakuntien kuin muidenkin maakuntien ohjaukseen kytkeytyvien sidosryhmien vapaasti hyödynnettävissä tietosuojakysymykset huomioiden.

Maakunnan rahoitusura ja perusura

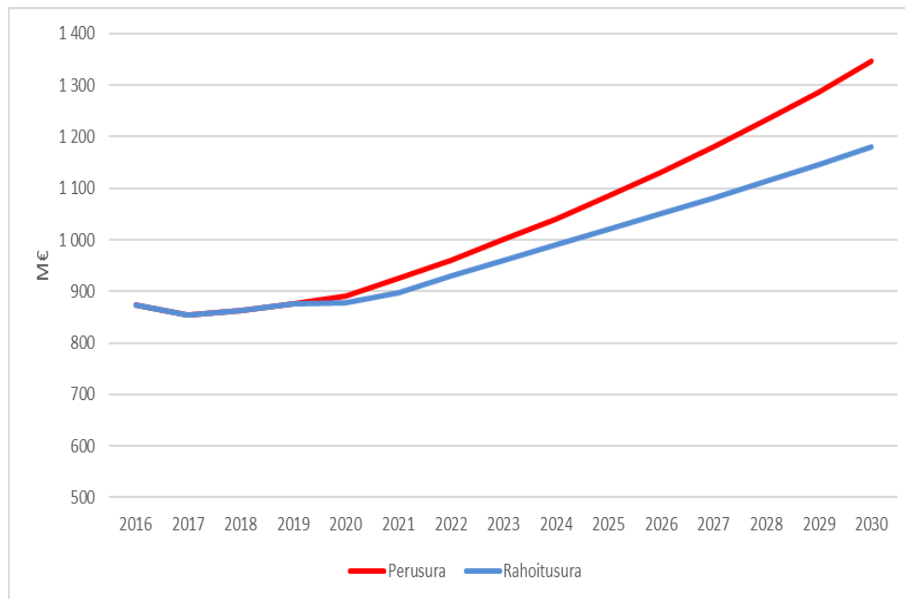
Taustalla THL:n some-malli,
viimeistelystä vastaa VM/KAO

Huom! Sote-rahoitus
muodostaa koko maan tasolla
92,7% maakuntien
rahoituksesta

Tarvekertoimet, menoindeksi ja tarvevakioitu meno

	Ikära- kenne	Muu tarve	Tarve- kerroin	Meno- indeksi	Tarve- vakioitu meno
Keski- Suomi	1,02	1,07	1,04	1,02	0,97

Keski-Suomen nimelliset sote-menot perusurassa ja rahoitusurassa
2016–2030

LUONNOS

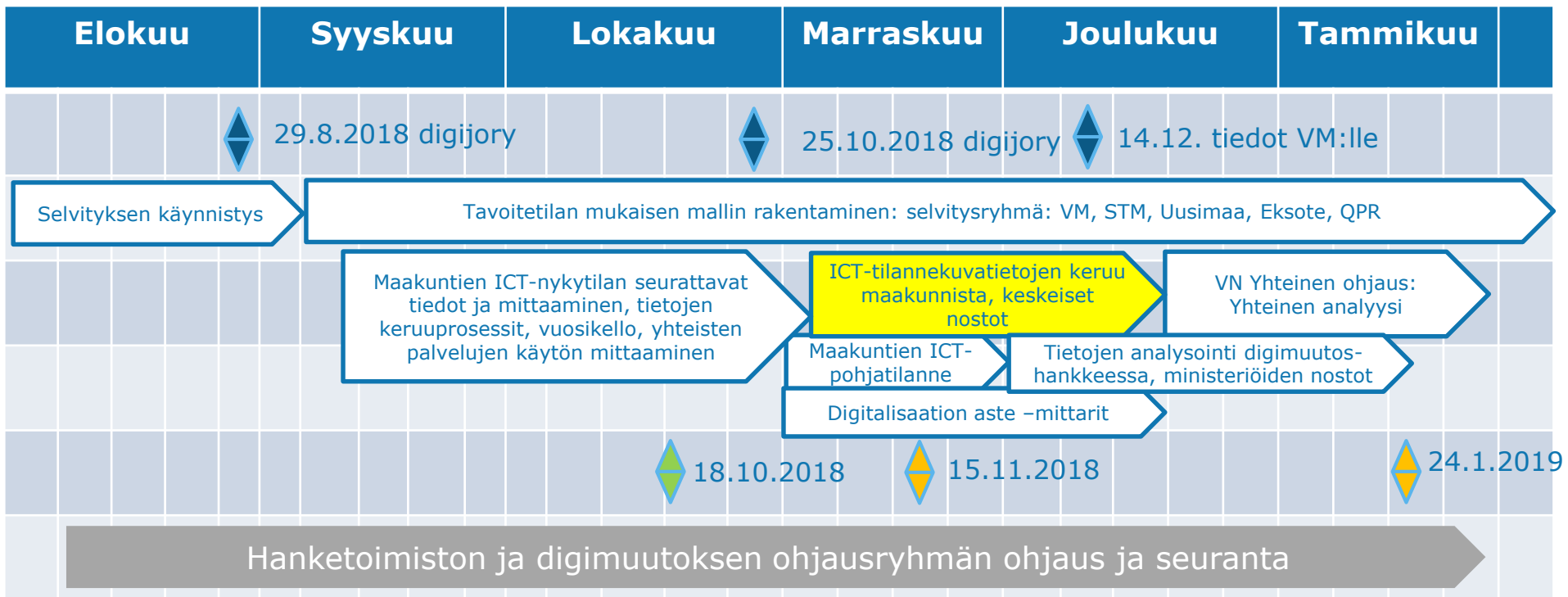

MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS LANDSKAPS- OCH VÅRDREFORMEN

ICT-tilannekuva –eteneminen

23.10.2018 päivitetty suunnitelma

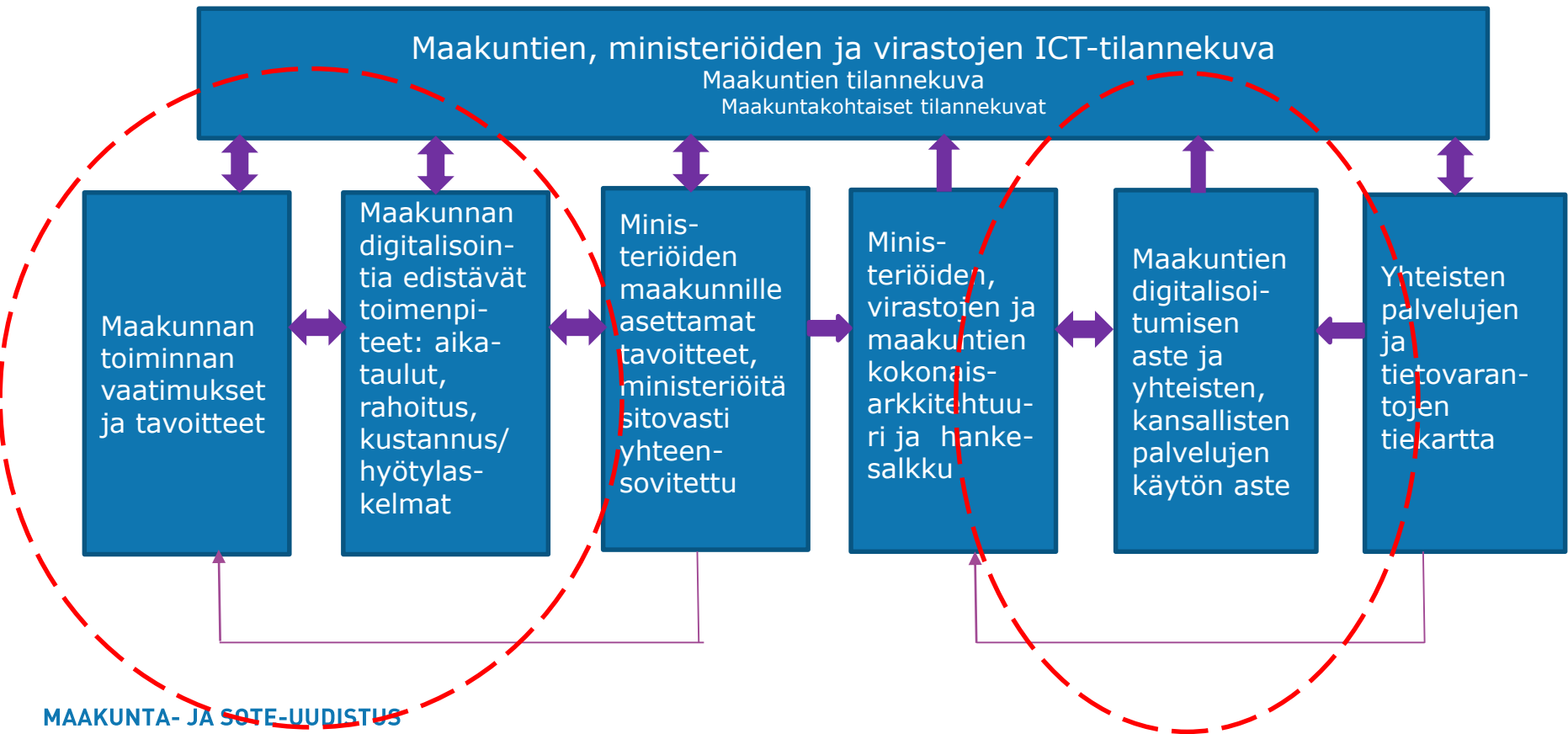
- Seminaari: ministeriöt, maakunnat
- Seminaari: ministeriöt, kärkimaakunnat

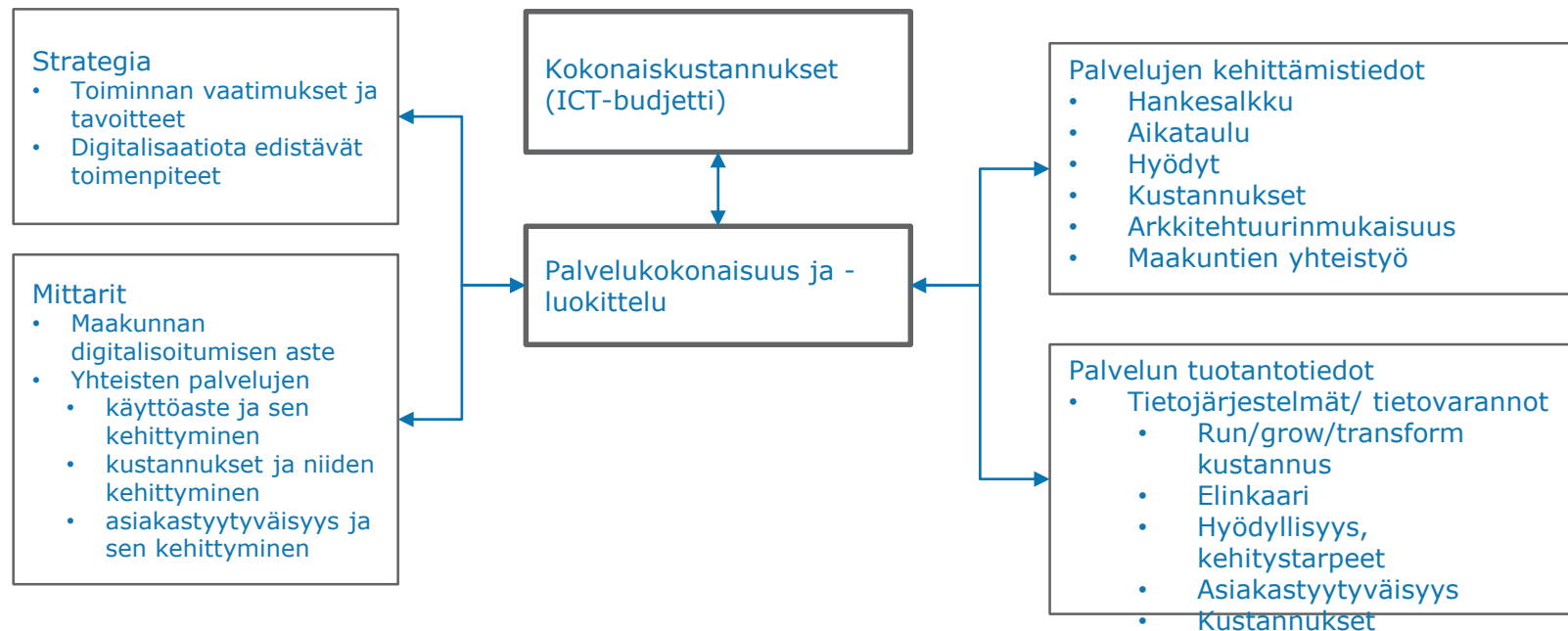
ICT -tilannekuvan keskeinen tietosisältö

Maakuntien ICT-tilannekuva

LUONNOS

ICT –tilannekuva: keskeiset seurantakohteet

Maakunnan digitalisointia edistävät toimenpiteet

- Mitä digitalisointia edistäviä toimenpiteitä maakunnassa on suunniteltu/toteutuksessa/toteutettu?
- Toimintaprosessi: digitaalinen palvelupolku/ manuaalinen palvelupolku
- Miten maakunnassa on suunniteltu hyödynnettävän/hyödynnetään tekoälyä, IoT-laitteita, ohjelmistorobotiikkaa ja automatisoituja järjestelmiä, toiminnan muutokseen tähtäävä digitalisointi?
 - Aikataulut
 - Hankkeet
 - Osallistuvat ja tuloksena syntyvää palvelua käyttävät maakunnat
 - Kustannus-/hyötylaskelmat

ICT-tilannekuva - palveluluokittelu

A. Potilastietojärjestelmäpalvelu

B. Sosiaalihuollon tietojärjestelmäpalvelut

C. Hallinnolliset järjestelmäpalvelut

D. Toimintatiedon hallinta, analysointi ja raportointi

E. Elinvoimatoimiala

R. Perusinfrastruktuuripalvelut

S. Tietohallinnon palveluiden tuki ja hallinnointi

T. Pelastus- ja turvallisuustoimen tietojärjestelmäpalvelut

- Kattaa ainoastaan ICT-palvelut, myöhemmin mahdollisesti laajennus toiminnan palveluihin JHS 206 luokituksen mukaisesti, vuonna 2023?

ICT-tilannekuva - palveluluokittelu

LUONNOS

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://alueuudistus.fi/maakunnan-palvelut>. The browser's address bar and tabs are visible at the top. The website's navigation bar is blue with white text, featuring a dropdown menu for 'Muut palvelut' (Other services). The dropdown menu is open, displaying a list of service categories. On the left side of the page, there is a sidebar with a list of services under the heading 'Maakunnan muut palvelut'. The main content area shows the start of a page titled 'Muut palvelut'.

Navigation Bar:

- Ajankohtaista
- Yleisesittely
- Maakunnat
- Sote-palvelut
- Muut palvelut**
- Digitalisaatio
- Valmistelu
- Yhteystiedot

Sidebar - Maakunnan muut palvelut:

- Alueiden kehittämisen palvelut
- Alueiden käytön palvelut
- Kasvupalvelut
- Liikennepalvelut
- Luonnonsuojelun palvelut
- Maatalous- ja elintarviketuotannon sekä maaseudun kehittämisen palvelut
- Pelastus- ja turvallisuuspalvelut
- Valmius ja varautuminen
- Vesi- ja kalatalouden palvelut
- Vesien ja merenhoidon palvelut

Muut palvelut (Dropdown Menu):

- Maakunnan muut palvelut
- Alueiden kehittämisen palvelut
- Alueiden käytön palvelut
- Kasvupalvelut
- Liikennepalvelut
- Luonnonsuojelun palvelut
- Maatalous- ja elintarviketuotannon sekä maaseudun kehittämisen palvelut
- Pelastus- ja turvallisuuspalvelut
- Valmius ja varautuminen
- Vesi- ja kalatalouden palvelut
- Vesien ja merenhoidon palvelut
- Ympäristöterveys ja alkoholihallinto
- Ympäristötiedon tuottaminen

Main Content Area:

Muut palvelut

Maakunnille on tarjottu...

Maakunnat vastaavat...

- sosiaali- ja terveys
- työllisyyden ja
- pelastustoimet
- ympäristöterveys
- alkoholin vähittä
- maakuntakaav
- tietyistä liikenn
- maakunnallisen
- maakunnalle la

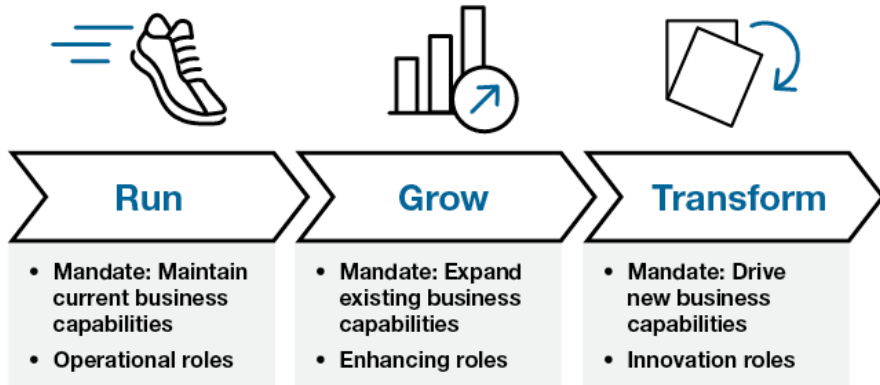
Palveluluokituksen mallit:

Maakuntien viitearkkitehtuuri ja maakuntien palveluluokitus JHS 206

- MVA ja JHS 206 eivät ole yksi yhteen samanlaiset, mutta MVA palvelukartan mukainen maailma on sovitettavissa JHS-luokitukseen ja raportoitavissa sen mukaan.
- MVA:ssa on tehty palvelukartta ja toiminnan palveluita avattu jonkin verran MVA-päädokumentissa (kappale 4.1). Tarkempaa erillistä luokitusta ei ole tehty.
- https://alueuudistus.fi/documents/1477425/5462223/MVA_Liite3_Palvelukartta.pdf/f0007a1a-a3c5-49e7-b664-b54e5e46bcfd/MVA_Liite3_Palvelukartta.pdf.pdf
- <https://alueuudistus.fi/documents/1477425/5462223/MaakuntienViitearkkitehtuuri.pdf/59ea958b-ec51-417d-afcf-fb4117040e86/MaakuntienViitearkkitehtuuri.pdf.pdf>
- JHS 206 -valmistelun kanssa on pyritty varmistamaan yhteensopivuus.

Gartner “Run-Grow-Transform”- malli

The Run-Grow-Transform Model

gartner.com/SmarterWithGartner

Source: Gartner
© 2017 Gartner, Inc. and/or its affiliates. All rights reserved. Gartner is a registered trademark of Gartner, Inc. or its affiliates. PR_050_343807

Gartner

- Run kattaa toiminnan jokapäiväisen toteuttamisen vaatimat ICT-kustannukset
- Grow kattaa toiminnan kasvattamisen ICT-kustannukset, esim. uusi sairaala
- Transform sisältää kokonaan uusien palvelujen kehittämisen ja käyttöönoton ICT-kustannukset, esim. virtuaalisairala

Maakuntakohtaisesti digitalisoitumisen astetta kuvaavat tiedot

- DESI -The Digital Economy and Society Index (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>)
 - Koostettu indeksi EU:n jäsenmaiden **digitaalisesta suorituksesta ja kilpailukykyvystä**
 - DESIn viisi näkökulmaa digitalisaatioasteeseen:
 - Connectivity
 - Fixed broadband, Mobile broadband, Fast and ultrafast broadband, Prices
 - Human Capital
 - Basic Skills and Internet Use, Advanced skills and Development
 - Use of Internet Services
 - Citizens' use of Content, Communication and Online Transactions
 - Integration of Digital Technology
 - Business digitization and E-commerce
 - Digital Public Services
 - eGovernment and eHealth
- Digitaalisen kypsyyspilotti :
 - Gartnerin johtopäätökset: Tilannekuvan rakentamiseksi on tarpeen koostaa maakunnittain tiedot digitalisaation tavoitetilasta sekä poikkeamisesta tavoitetilan ja nykytilan välillä.
 - Digitalisoinnin asteen selvittäminen edellyttää jatkopohdintaa

Maakuntien ICT:tä sisältävien investointien sekä ICT-investointien arviointikriteerit

- kyse on laajakantoisista, strategisista investoinneista eli esimerkiksi ICT-investoinnissa sitoudutaan yli 5 vuoden palvelusopimukseen,
- investoinnin tuloksena syntyvää palvelua tuotetaan laajemmalle kuin yhden maakunnan alueelle eli kyseessä on usean maakunnan yhteinen ICT-ratkaisu,
- maakuntien keskinäisen yhteistyön laajuus investoinnin osalta,
- investoinnilla on merkittävä vaikutus maakuntien kokonaisarkkitehtuuriin ja palvelurakenteisiin, esimerkiksi merkittävä vaikutus tietoliikenne- ja päätelaiteratkaisuihin, tai keskeisten palveluiden tiedonvaihtotarpeisiin, tai asiakkaiden digipalveluiden käytettävyyteen, kattavuuteen tai tietoturvallisuuteen,
- investoinnista on saatavissa merkittävät hyödyt toiminnalle kustannus/hyöty-näkökulmasta,
- investoinnista saatavissa olevat hyödyt asiakkaalle eli maakunnan asukkaalle tai yhteisölle,
- investoinnin taloudellinen arvo on merkittävä, esimerkiksi ICT-investoinnin arvo elinkaarikustannuksena on yli 0,5% vuosittaisesta maakunnan yleiskatteellisesta rahoituksesta tai ICT:n osuus kokonaisinvestoinnista on yli 20%.
- Investointien käsittely VN tasolla
 - Valtion ICT-investointien ohjausmalli valmistumassa
 - Kytkeminen soveltuvien osin maakuntien ICT-investointeihin? Pohdinta käynnissä

ICT-kustannusten pilotti - Havainnot

Yhteenveto ICT-kustannuksien johtopäätöksistä ja toimenpiteistä

Johtopäätökset	Suosittelut toimenpiteet
ICT-kustannusten vaikutusta toiminnan tuottavuuteen ja palvelun laatuun ei voida päätellä pelkkiä kustannuksia vertailemalla.	- Seurataan kansallisesti maakuntien ICT-investointien (grow/transform*) ja ylläpitokustannusten (run*) vaikutusta toiminnan tuottavuuteen ja palvelun laatuun. - Investointien kustannus-hyöty-vaikutus tulee ottaa mukaan budjetointiin ja seurantaan.
ICT-kustannuksia eri lähteistä (THL, Kuntaliitto) tarkastelemalla ilmenee, että sote-alueen maakuntakohtaisiin tietojärjestelmiin tehtävät uusinvestoinnit ovat hyvin mittavia, eivätkä ole kytköksissä maakunnan kokoon.	ICT-investoinneissa suositetaan yhteisiä ratkaisuja sekä arvioidaan nykyratkaisujen käytön osalta yhteistyö-/ERVA-alueiden ratkaisujen hyödyntämistä.
Kehityksen osuus ICT-kokonaiskustannuksista on pääsääntöisesti pieni (alle 20%) tai kehityskustannuksia ei ole tunnistettu.	- Seurataan ICT-kustannusten jakautumista kehitykseen ja ylläpitoon. - Käytetään jaottelussa run-grow-transform* tyyppistä viitekehystä, jotta voidaan erottaa ylläpitokulut, kasvun tukemisesta tai toimintaa uudistavasta kehittämisestä. - Haetaan säästokohteita ylläpidosta ja vapautetaan rahaa kehitykseen.
ICT-palvelujen käyttö budjetoinnissa ja kustannusten jaottelussa on uutta eikä sitä ole toistaiseksi juuri tehty.	- ICT-palvelut luokitellaan yhdenmukaisesti esim. JHS-palveluluokittelun mukaisesti mittaamisen, seurannan ja vertailun mahdollistamiseksi. - ICT-palveluluokittelu tarkennetaan ICT-palvelukatalogitasolle.
ICT-kustannusten koostaminen maakuntatasolle on vaikeaa nykyisillä vaihtelevilla tiliointikäytännöillä eikä tuota yhtenäisiä, yksiselitteisiä lukuja.	- ICT-kustannusten tiliointikäytännöt yhtenäistetään niin, että kustannukset voidaan kohdentaa palvelukatalogitasolle. Täsmennetään myös operatiivisen tietotekniikan ja ylläpitokustannusten kustannuskäsittelyyn liittyvät käytännöt yksityskohtaisesti. - Kustannusten seuranta, vertailu ja johtaminen tehdään palvelukatalogin pohjalta.
Eri lähteistä koottuihin ICT-kustannustietoihin ja laskettuihin tunnuslukuihin liittyy runsaasti epävarmuutta ja niiden pohjalta voidaan päätyä hyvin erilaisiin maakuntakohtaisiin kustannusarvioihin.	Vähennetään arvioinnin osuutta ja laskennallisten tulosten epävarmuutta kokoamalla todelliset kustannukset jokaisesta maakunnasta.

* Run the Business: The IT resource consumed and focused on the continuing operation of the business. It includes all nondiscretionary expense.

Grow the Business: The IT resource consumed and focused on developing and enhancing IT systems in support of business growth (typically organic growth) or improvement. Discretionary investments such as establishment of a new hospital are included in the Grow/Improve the Business Cost.

Transform the Business: The IT resource consumed and focused on implementing technology systems that enable the enterprise to enact new business models. This is very much a "venture" category and would be represented by activities such as "Virtualisairaalat".

Lopuksi

Mitkä tekijät vaikuttavat ICT-ohjauksessa ja tilannekuvan muodostamisessa

- JTS ja rahoituksen tavoitteet
 - Taloustiedot, ICT:n ylläpidon ja muutoksen/kehittämisen kustannus
 - Investoinneilla ja kehittämishankkeilla tavoiteltava toiminnan muutos
 - Minne rahoitus kohdennetaan: maakuntien yleiskatteellinen rahoitus, toimialakohtainen rahoitus valtion toimijoilla, erillirahoituksen tarve?
- Maakuntakohtaiset tavoitteet
 - Maakuntakohtaiset poliittiset painopisteet ja tavoitteet
 - Järjestäjän palveluohjaus
 - Kehittämisen alueet / erityiset tarpeet ja niitä tukevat kyvykkyydet
- Digipalveluiden kehittämisen kansalliset tavoitteet ja yhteisten palveluiden tavoitteet
 - Kansallisen digitalisaation poliittiset tavoitteet (hallitusohjelma), VN tason yhteiset tavoitteet, toimialatavoitteet
 - Yhtenäisyys ja yhteiset palvelut
 - Yhteistyöalueet / usean maakunnan yhteiset palvelut
 - Kansalliset kuten viranomaisen sote- ja muut ICT-palvelut, ministeriöiden kehittämistavoitteet
 - Palvelukeskuksiin rakennettavat yhteiset ratkaisut
- Julkisen hallinnon yhteentoimivuuden vaatimukset ja lainsäädäntöön viedyt vaatimukset
 - Julkisen hallinnon tiedonhallinnan ohjaus, kansallisten / yhteisten palveluiden lakisääteiset vaatimukset
 - Sote-lainsäädännön ja muun toimialalainsäädännön sisältöohjaus (kasvu, pela, ympäristö, turvallisuus ym.)
 - Yhteiset tietomallit ja muu yhteentoimivuutta tukevat tavoitteet/ohjeistus (arkkitehtuuri, sote-arkkitehtuuri, tietojohtamisen mallit ym.)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiitos!

Alueuudistus.fi